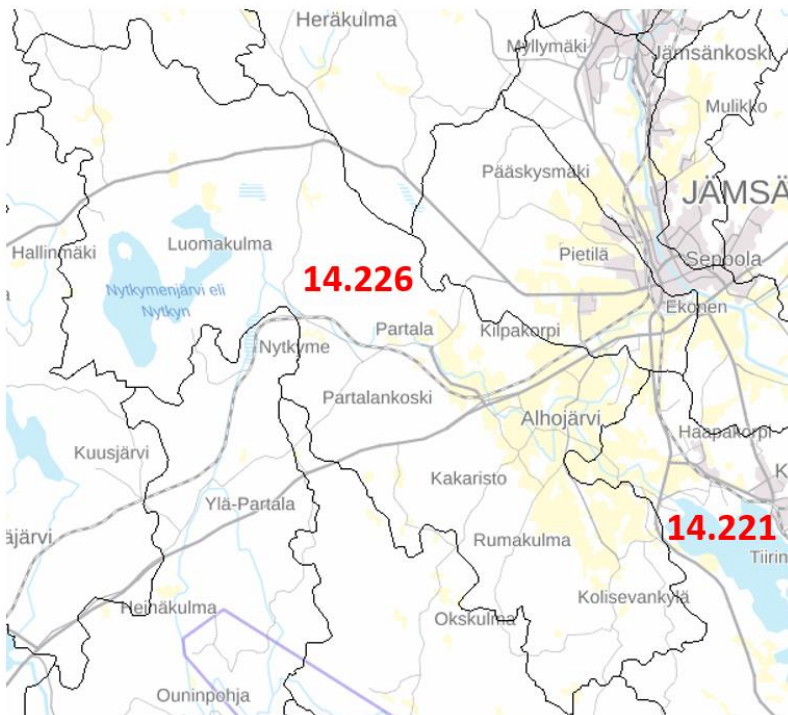

NYTKYSTÄ OLKKOLAAH-HANKE

Nytkymejoen valuma-alueen ja Olkkolan alueen järvien kuormituselvitys sekä valuma-aluekunnostustoimenpiteiden esiselvitys-hanke

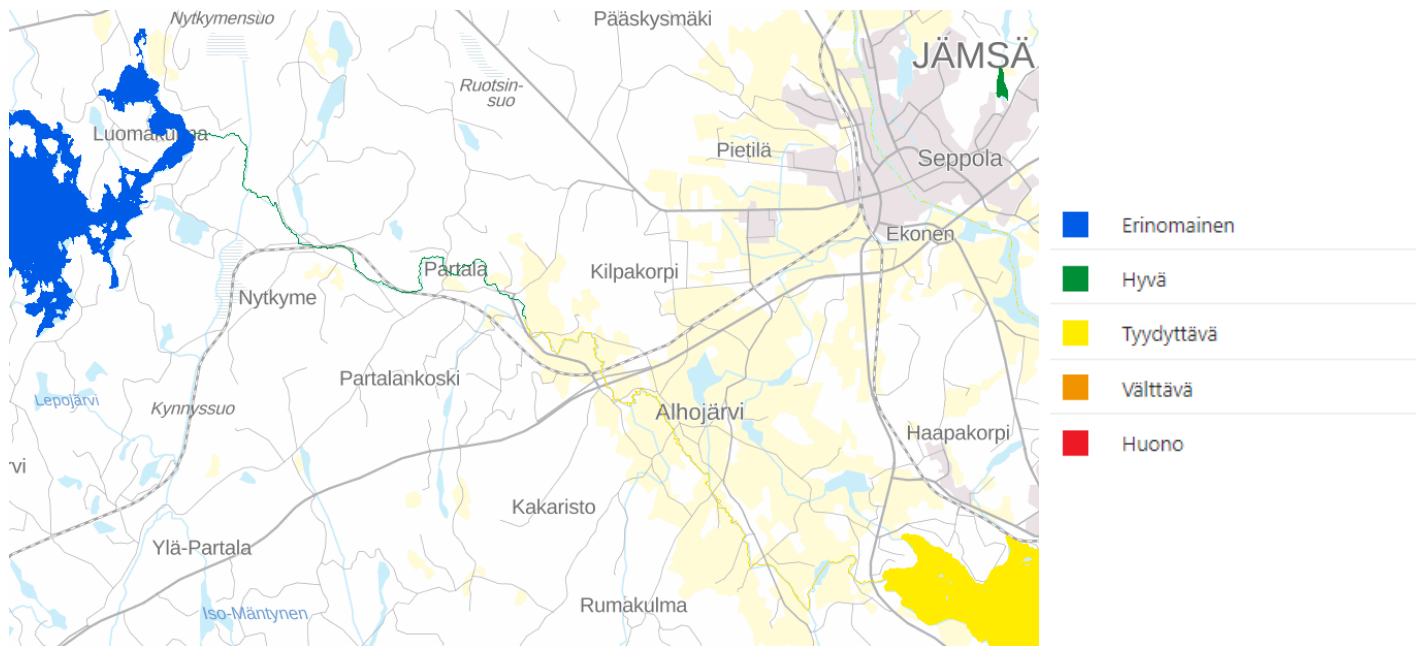
1. Taustaa

Jämsän kaupungin alueella sijaitsevilla Kurujoen-Nytkymejoen valuma-alueella 14.226 sekä Päijänteen lähialueella 14.221 (kuva 1.) on useita vesistönsia, joiden tila on heikentynyt umpeenkasvun, mataloitumisen ja vedenlaadun heikkenemisen myötä. Vesistöjen ekologinen tilaluokitus on tehty alueella vain Nytkymenjärvelle, Nytkymenjoelle ja Päijänteen Olkkolanlahdelle (kuva 2). Heikoimmassa tilassa on Päijänteen Olkkolanlahti (tyydyttävä) ja Nytkymenjoki Partalasta alaspäin (tyydyttävä). Vesistöalueen latvoilla sijaitseva Nytkymejärvi on ekologiselta tilaltaan erinomainen ja Nytkymenjoki on tilassa hyvä Partalaan saakka. Vuosille 2022-2027 sijoittuvan kolmannen (3.) valtakunnallisen vesienhoitokauden tavoitteisiin sisältyy ekologiselta tilaltaan hyvää huonompien vesistöjen tilaluokan nostaminen tilaan hyvä.

Alueen vesistöjen tilan parantamiseksi ja pysyvien tuloksien varmistamiseksi, vesienhoidollisia toimenpiteitä tulee kohdentaa vesistöjen valuma-alueelle, jolloin voidaan vaikuttaa vesien tilan heikkenemisen aiheuttaviin juurisyihin, eli siihen minkälaisista tilaa heikentävää valuma-alueelähtöistä kuormitusta valuma-alueelta valuu ja kuinka paljon sitä alapuolisiin vesistöihin päätyy.

Kuva 1. Kurujoen-Nytkymejoen 14.226 ja Päijänteen lähialueen 14.221 vesistöaluearajaus (lähde: metsäkeskus.fi).

Kuva 2. Kurujoen-Nytkymejoen 14.226 ja Päijänteen lähialueen 14.221 ekologinen tilaluokitus (lähde: vesikartta).

2. Hankekuvaus

Näytteenotto ja tutkimus

Hankkeessa on tarkoitus määrittää hankealueen jokireitin (Nytkymejoki) sekä hankealueen järviin laskevien merkittävimpien uomien vedenlaatu kevään ylivirtaamakauden jälkeen. Yhden päivän aikana vesistöalueen latvoilta kohti alavirtaa tehdystä näytesarjasta saadaan käsitystä siitä, miten vedenlaatu muuttuu milläkin valuma-alueen osalla. Vesinäytteet otetaan edustavilta siltapaikoilta sekä järviin laskevista uomista (liite 1). Näytteistä analysoidaan seuraavat parametrit:

- kiintoaine
- CODMn
- kokonaistyppe
- kokonaisfosfori
- väri
- pH

Hankkeesta saatavan näyteaineiston lisäksi hyödynnetään alueen olemassa olevia vedenlaatutietoja ympäristöhallinnon HERTTA-tietokannasta.

Kuormitusmallinnus

Näytteenottoihin perustuvan tutkimuksen ja analysoinnin lisäksi hankealueen järville ja jokiuomalle laaditaan kuormitusmallinnus (VEMALA). Kuormitusmallinnuksella saadaan tietoa siitä, mitkä maankäyttömuodot ovat keskeisiä kuormittajia ja millä osuuksilla. Tällä tiedolla voidaan kohdentaa valuma-aluekunnostuksia niille maankäytön sektoreille, jotka tunnistetaan kunkin vesimuodostuman osalta merkittävimiksi kuormituslähteiksi.

Valuma-aluekunnostustoimien esiselvitys

Hankealueelle tehdään karttatarkastelun ja 1-2 päivän maastokatselmoinnin perusteella alustava esiselvitys sopivien ja vaikutukseltaan merkittävien vesiensuojelurakenteiden sijoittelusta sekä mitoituksesta. Selvityksessä keskitytään erityisesti luonnonmukaisiin vesienhallinta- ja suojeluratkaisuihin, jotka perustuvat valumavesien pidättämiseen ja suodattamiseen. Näitä ovat muun muassa erilaiset maa- ja metsätalousalueiden kosteikot, ojastojen pohjakynnykset, pelto-ojien kaksitasouomat sekä erilaiset altaistukset. Tarkoitus on tunnistaa ja kohdentaa oikeanlaisia rakenne-ehdotelmia oikeanlaisille kohteille. Selvitys on suuntaa antava ehdotelma, jonka perusteella voidaan lähestyä maanomistajia ja jatkaa mahdollisten rakenteiden ja toimenpiteiden edistämistä/hankeistamista omina jatkohankkeinaan. Tavoitteena on vähentää vesistöihin kohdistuvaa valuma-aluelähtöistä kuormitusta ja sen myötä kohentaa alapuolisten vesistöjen tilaa.

Raportointi

Hankkeen osa-alueista koostetaan yhteenvetoraportti, joka toimii tulevaisuuden toimenpiteitä ohjaavana käsikirjana vesistöalueen kunnostustoimien suunnittelussa ja toteutuksessa.

3. Hankkeen tarpeellisuus ja yleishyödyllisyys

Hankealueen vedet laskevat Päijänteen Olkkolanlahteen, joka on luokiteltu ekologiseen tilaan tyydyttävä. Olkkolanlahden heikentynyt tila johtaa pitkälti UPM Kaipolan tehtaan tuotantoaikaiseen vesistökuormitukseen ja tehtaan sulkeuduttua, lahtialueen tilan kohentamiseen on nyt paremmat lähtökohdat. Jotta lahtialueen tilan parantamista saadaan edistettyä, tulee myös sinne päätyvään muuhun kuormitukseen puuttua ja täten Kurujoen-Nytkymenjoen sekä Päijänteen lähialueelta tulevan vesistökuorman pienentäminen on hyvin keskeistä. Selvityshankkeesta saatavalla tiedon avulla tunnistetaan merkittävimmät painopistealueet ja voidaan lähteä kohdistamaan oikeita toimenpiteitä oikeille alueille. Hanke edistää kansallisia vesienhoidon tavoitteita, jotka ovat saavuttaa hyvää huonompien vesien tilaan hyvä vuoteen 2027 mennessä. Lisäksi hankkeen myötä edistettävät valuma-aluelähtöiset vesienhoitotoimet parantavat hankealueen luokittelemattomien vesimuodostumien ekologista tilaa ja virkistyskäyttöä.

4. Aikataulu

Hanke toteutetaan (näytteenotto, suunnittelu) vuoden 2023 aikana ja raportoidaan 30.10.2023 mennessä.

5. Viestintä ja hankeyhteistyö

Hankkeesta viestitään toteuttajan omilla kanavilla (nettisivut, linkedin), hankekumppaneiden kanavissa sekä tiedotetaan paikallislehtiä (KSML, Jämsänseutu). Vastaavia valuma-alueen hankkeita on useampia suunnitteilla ja meneillään Keski-Suomen alueella. Näiden hankkeiden kanssa vaihdetaan tietoa ja otetaan hyviä käytänteitä käyttöön hanke-edistämisen näkökulmasta.

6. Budjetti

Hankebudjetti on esitetty taulukossa 1. Hankeen ostopalveluiden ALV on hankkeen kulu ja sisältyy budjettiin.

Taulukko 1. Hankebudjetti (ostopalvelut sis. alv 24%).

Budjetti	summa €	Tuki 70%	Omarahoitus 30%
Matkakulut	352	246	106
Ostopalvelut	7390	5173	2217
Palkat	9120	6384	2736
YHT.	16862	11804	5059

LIITE 1.

Hankealueen vedenlaadun havaintopaikat (lähde: karttapaikka.fi)

